

Suport d'Europa a la crisi sanitària provocada pel coronavirus

La Comissió Europea proposa una sèrie de mesures per fer front a la crisi provocada per la pandèmia de la COVID-19 per contribuir a garantir el subministrament adequat d'equipament de protecció i material sanitari arreu d'Europa i amortir l'impacte sobre l'economia i l'ocupació.

La resposta de la UE se centra 4 en prioritats:

1. Limitar la propagació del virus;
2. Garantir el subministrament d'equipament mèdic;
3. Promoure la recerca de tractaments i vacunes; i
4. Donar suport a l'ocupació, les empreses i l'economia.

El paper de la Comissió Europea consisteix principalment en donar suport als estats membres per fer front a la crisi a través de recomanacions i una línia d'actuació comuna. En aquesta nota s'apunten les prioritats de suport a l'ocupació, les empreses i l'economia i es fa una breu referència al principal instrument de suport al subministrament d'equipament mèdic. A continuació es detallen els principals instruments de l'ajuda :

- **Iniciativa d'Inversió en Resposta al coronavirus - IIRC- (COVID-19 Response Investment Initiative)**. Es tracta de mobilitzar els fons de la Política de cohesió i respondre de forma ràpida i flexible a les necessitats dels sectors més exposats, com la sanitat, les pimes i el mercat de treball, i alhora ajudar els territoris més afectats i els ciutadans. Compta amb una dotació de **37.000 MEUR** que provenen de les assignacions nacionals existents del Fons Social Europeu (FSE), del Fons Europeu de Desenvolupament (FEDER), Fons de Cohesió (FC), Iniciativa Europea Juvenil (IEJ) i del Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP) per 2014-2020 encara no assignats, i que és accessible mitjançant els canals tradicionals, és a dir, els Programes Operatius regionals. Una part d'aquests fons prové de fons avançats per la UE i no utilitzats, que en circumstàncies normals els estats membres haurien d'haver retornat al pressupost de la UE abans de finals de juny de 2020 i que la Comissió no reclamarà. Aquesta quantia representa uns 8.000 MEUR totals a la UE .

En el cas de l'Estat espanyol, aquesta xifra és de 1.161 MEUR i es podrà utilitzar per necessitats derivades de la pandèmia, com si fos finançament nacional. Si afegim el cofinançament encara pendent de la UE per finalitzar la programació, d'un total de 29.000 MEUR (dels quals de 2.984 MEUR són per a Espanya), arribem a una **quantia total disponible de fons de la UE per a l'Estat espanyol de 4.145 MEUR**. Si als 29.000 MEUR hi afegim el cofinançament nacional necessari per a la despesa d'aquests fons, que a la UE està estimat en aproximadament 28.000 MEUR, podem concloure que Espanya té una disponibilitat de fons total d'**11.231 MEUR**. La Comissió fa elegible tota la despesa relacionada amb el coronavirus des de l'1 de febrer de 2020.

L'objectiu de la IIRC és el següent:

1. Donar suport al sistema sanitari i a les accions destinades a limitar la propagació del virus. El FSE podria recolzar les accions impulsades pels estats membres en aquesta direcció;
2. Protegir els llocs de treball i limitar les conseqüències negatives sobre l'ocupació. El FSE podrà donar suport als ERTOS i els serveis comunitaris d'atenció a les persones grans i malalts, així com ajudes addicionals als sistemes de salut per a la contractació de personal. Les regles nacionals d'elegibilitat del FSE han de determinar què és elegible sota aquest objectiu, sempre que també compleixi amb el conjunt (molt limitat) de regles d'elegibilitat de la UE.
3. Aportar liquiditat amb la finalitat de garantir un suport financer immediat: la IIRC ofereix als estats membres la possibilitat de retenir el prefinançament no utilitzat rebut el 2019 pels programes del FSE que, en condicions normals, haurien de retornar-se a finals de juny de 2020.
4. Utilitzar el FEDER per finançar infraestructures sanitàries, fins i tot les de petita escala, serveis d'e-Salut i TIC, i el suport a equips, infraestructura, així com altres despeses relacionades amb el coronavirus.

Iniciativa adoptada pel Consell i el Parlament Europeu que va entrar en vigor l'1 d'abril de 2020. [Adopció del Reglament i publicació al DOUE](#).

- **Segon paquet de la [Iniciativa d'Inversió de Resposta al coronavirus PLUS \(IIRC+\)](#)**. Es tracta d'una segona ronda de mesures urgents addicionals per maximitzar l'ús dels fons de la Política de cohesió, atorgant una flexibilitat excepcional per permetre la plena mobilització de tots els ajuts no utilitzats dels Fons Estructurals i d'Inversió Europeus (FEIE). L'objectiu és ajudar als estats membres a activar i canalitzar més recursos per a les pimes, els règims de reducció del temps de treball i el sector sanitari.

Aquesta nova flexibilitat suposa el següent:

- Possibilitat de transferència entre els tres fons de la Política de cohesió (FEDER, FSE i FC), entre regions i entre programes.
- Flexibilitat en relació a la concentració temàtica;
- Els estats membres podran sol·licitar durant el període comprès entre l'1 de juliol de 2020 i el 30 de juny de 2021 un ajut financer del 100% a càrrec dels FEIE.
- Simplificació de les etapes del procediment en relació a l'execució del programa, l'ús d'instruments financers i d'auditoria.

La IIRC+ també preveu:

1. Modificació de la normativa del [Fons d'Ajut Europeu a les persones més desfavorides](#) (FEAD) per intervenir també en la crisi social provocada per la COVID-19. Despeses elegibles a partir de l'1 de febrer de 2020. Els estats membres tindran la possibilitat de sol·licitar, amb caràcter excepcional, un percentatge de cofinançament del 100 % per a l'exercici comptable 2020-2021. Els aliments i/o l'assistència de material bàsica a les persones més desfavorides es proporcionaran bé de forma directa o bé indirecta, per mitjà de vals o targetes, o en format electrònic o un altre format, sempre que aquests vals, targetes o altres instruments només es puguin canviar per aliments i/o assistència de material bàsic. Modificació adoptada i [publicada al DOUE](#).

[La IIRC+ ha estat adoptada i publicada al DOUE](#). Ha entrat en vigor el 24 d'abril de 2020.

- [Fons Europeu de Solidaritat de la UE](#). La Comissió Europea ha proposat modificar l'abast del Fons Europeu de Solidaritat de la UE (FSUE), creat inicialment per intervenir en cas de catàstrofes naturals greus, per respondre a emergències sanitàries. Aquest fons intervindrà amb 800 MEUR.
- [Fons Europeu d'adaptació a la Globalització \(FEAG\)](#). Fons que podrà donar suport a l'impacte de la pandèmia sobre el mercat de treball, recolzant els treballadors afectats per ERTOS i als treballadors per compte propi. El pressupost disponible serà de 179 MEUR. Com funciona: un estat membre té coneixement de pèrdues de treball a gran escala causats per la globalització o una crisi i, una vegada els representants del empresaris i treballadors han acordat un pla social, s'elabora un pla d'ajut sota els auspicis de les persones de contacte del [FEAG a cada estat membre](#).

Support a l'ocupació i als treballadors:

- [Iniciativa SURE](#) (*Support mitigating Unemployment Risks in Emergency*). La UE atorgarà suport temporal per mitigar els riscos d'atur en cas d'emergència, amb l'objectiu d'ajudar als treballadors a conservar els seus llocs de treball durant la crisi. Es tracta d'un instrument de solidaritat temporal de **100.000 MEUR en forma préstecs** (avals concedits pels estats) **als països** que ho necessitin per garantir que els treballadors mantinguin els ingressos i, alhora, recolzar el funcionament de les empreses per evitar els ERTOS causats per la crisi sanitària. Aquesta intervenció permetrà que els treballadors puguin fer front a les despeses habituals i ajudarà a mantenir una certa estabilitat de l'economia. Alhora, es proporcionarà suport addicional per finançar els règims de reducció de temps de treball i altres mesures similars estatals, per protegir l'ocupació. Els agricultors i pescadors també podran beneficiar-se d'aquestes ajudes. No hi ha dotacions preestablertes per estats membres.

La Iniciativa SURE ha estat aprovada i l'entrada en vigor està prevista per l'1 de juny de 2020. [Esborrany del reglament](#).

- [Mecanisme de garantia pilot](#). El Fons Europeu d'Inversions (FEI) i la Comissió Europea posaran en marxa un nou mecanisme de garantia pilot destinat a millorar l'accés al finançament per a les persones i organitzacions que vulguin invertir en capacitats i educació. El projecte pilot de 50 MEUR estarà destinat a estudiants i aprenents, empreses que inverteixin en la millora de les capacitats dels empleats i organitzacions dedicades a l'educació i la formació. Es tracta d'una nova iniciativa de finançament del deute destinada a estimular les inversions en educació, formació i capacitats; per tal d'augmentar l'ocupació i respondre a les necessitats de l'economia europea. Els estudiants i les empreses que responguin als requisits podran accedir a models de finançament garantits per la UE (com ara préstecs, pagaments diferits, préstecs vinculats als ingressos, etc.) mitjançant intermediaris financers específics, com institucions financeres, universitats i centres de formació professional.

Suport a les empreses i sectors econòmics:

- **Banc Europeu d'Inversions - Fons de Garantia Pan-europeu - Escut de protecció.** El BEI és el responsable de posar en marxa aquest fons per donar suport a les pimes amb dificultats. Amb una garantia aportada pel BEI de 25.000 MEUR, representa una xarxa de seguretat per a empreses en dificultats, i pretén protegir les pimes oferint un **suport de 200.000 MEUR per a empreses en forma de préstecs**. Aquest suport s'afegeix als 40.000 MEUR que ja s'han mobilitzat per cobrir les necessitats de finançament a curt termini de pimes de mitjana capitalització (*midcaps*). [Més informació](#).

Aquest fons ha estat aprovat i l'entrada en vigor està prevista per l'1 de juny de 2020. El BEI ha de concretar-la i posar-la en marxa a principis de juny.

- La Comissió Europea i el Fons Europeu d'Inversions (FEI) han **desbloquejat 8.000 MEUR per finançar 100.000 pimes**. Aquesta acció permetrà al FEI emetre garanties especials per incentivar bancs i altres entitats de crèdit a aportar liquiditat a pimes de mitjana capitalització, afectades per l'impacte econòmic de la pandèmia. [Informació sobre el funcionament](#).
- [Suport al sector agroalimentari](#). La Comissió Europea ha aprovat dues mesures per ajudar a aquest sector. L'objectiu: augmentar el flux d'efectiu dels agricultors i reduir la càrrega administrativa, tant de les administracions com dels agricultors. Per incrementar el flux d'efectiu dels agricultors, la Comissió augmentarà les bestretes dels pagaments directes (del 50 % al 70 %) i els pagaments de desenvolupament rural (del 75 % al 85 %). Els agricultors començaran a rebre aquests avançaments a mitjans d'octubre. Per agilitzar-ne encara més la tramitació, els estats membres podran pagar als agricultors abans no hagin enllestit la totalitat dels controls sobre el terreny. La segona mesura redueix del 5 % al 3 % el nombre de controls físics sobre el terreny relacionats amb la part més grossa del pressupost de la PAC, per reduir al mínim el contacte físic entre agricultors i inspectors. A més, la Comissió també ofereix més flexibilitat pel que fa al calendari dels controls. Els estats membres podran fer servir fonts alternatives d'informació per substituir les visites tradicionals a les explotacions mitjançant, per exemple, imatges de satèl·lit o fotografies geolocalitzades per demostrar que efectivament s'han fet les inversions. Això permetrà un ús més eficient dels recursos, el respecte de les normes del confinament, la reducció de la càrrega administrativa i els retards innecessaris a l'hora de fer una sol·licitud i garantir els pagaments.

Suport als estats membres:

- **Instrument de suport a la crisi sanitària del Mecanisme Europeu d'Estabilitat (MEDE).** El passat 9 d'abril els ministres de finances van acordar crear aquest instrument per oferir una xarxa de protecció pels estats membres. La proposta consisteix en posar a disposició dels estats de la zona Euro que ho necessitin 240.000 MEUR en forma de línies de crèdit que provenen del MEDE. Per accedir als ajuts, els estats membres es comprometen a utilitzar-los exclusivament per recolzar el finançament intern de costos relacionats amb la salut, la cura i la prevenció directa i indirecta causats per la crisi actual. La durada d'aquests crèdits serà limitada, fins que finalitzi la pandèmia.

Aquest instrument ha estat aprovat i l'entrada en vigor està prevista per l'1 de juny de 2020.

Suport al sector sanitari:

La Comissió Europea està donant suport directe als sistemes sanitaris dels estats de la UE mitjançant una sèrie de mesures que es poden adoptar amb més eficàcia a escala de la Unió. Amb aquesta finalitat, i sobre la base del principi de solidaritat, la Comissió complementarà de manera ràpida, flexible i directa els esforços que s'estan realitzant a nivell nacional.

- **[Instrument d'Ajut d'Emergència a la UE](#)**. Fons que contribuirà a finançar les necessitats urgents de subministraments mèdics, com ara màscares i respiradors, el transport de material sanitari i pacients en regions transfrontereres, el desplegament de treballadors sanitaris als focus de contagis i la construcció d'hospitals de campanya mòbils. La Comissió podrà adquirir material directament en nom dels estats de la UE i concentrar l'ajuda allà on més calgui. Aquest instrument complementarà la resta d'iniciatives de la UE i l'objectiu serà facilitar el suport específic als estats i regions més afectades. Per finançar aquesta mesura, la Comissió ha mobilitzat 3.000 MEUR de l'actual pressupost de la UE. D'aquests, **2.700 MEUR aniran a l'Instrument d'Ajut a l'Emergència**, i 300 MEUR a la reserva estratègica del Mecanisme de Protecció Civil de la Unió **rescEU**. Es tracta d'una reserva comuna europea constituïda per equips mèdics, com respiradors, equips de protecció individual, mascaretes reutilitzables, vacunes i teràpies, i subministraments de laboratori. La Comissió finançarà el 90% de les despeses d'emmagatzematge i gestionarà la distribució dels equips per garantir que arribin als llocs on més fan falta. S'hi destinaran 300 MEUR, que s'afegeixen als 80 MEUR ja assignats el mes de març, fent un total de 380 MEUR per rescEU.

Aquests fons provenen de dues propostes de modificació del pressupost de la UE de 2020 amb l'objectiu d'alliberar fons. Aquestes modificacions han estat adoptades. Per informació [aquí](#) i [aquí](#).

- El BEI també ha posat en marxa el **Programa de compres d'emergència en cas de pandèmia**: amb un pressupost de 750.000 MEUR. [Més informació](#).

Documents d'interès:

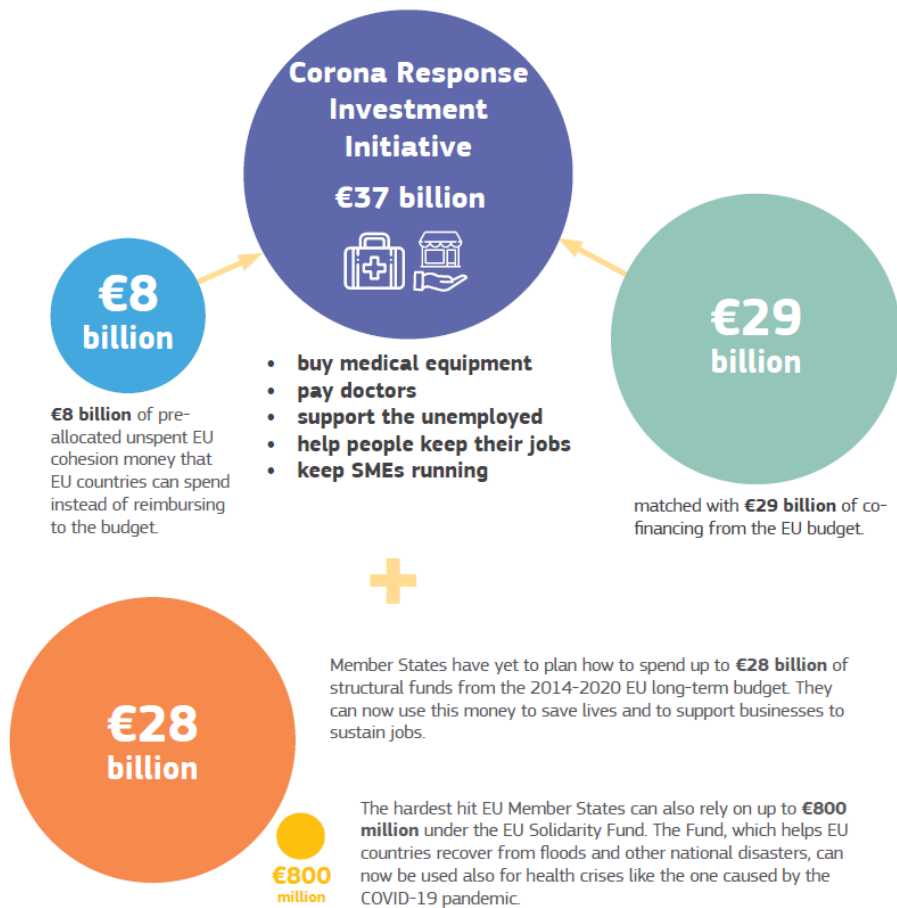
- **[Directrius sobre la gestió dels residus municipals](#)**, la gestió dels residus de les instal·lacions sanitàries i sobre la salut i la seguretat dels operadors de gestió de residus i els seus treballadors.
- **[Full de Ruta per a la recuperació](#)**
- **Adopció d'[orientacions](#)** en relació a l'ús del marc de **contractació pública** en situació d'emergència.
- **[Full de ruta](#)** de la UE per iniciar l'aixecament progressiu de les mesures contenció del COVID-19.
- **[OCDE hub de dades i respostes polítiques a la COVID-19](#)**.

RESUM DE LA RESPOSTA DE LA UE:

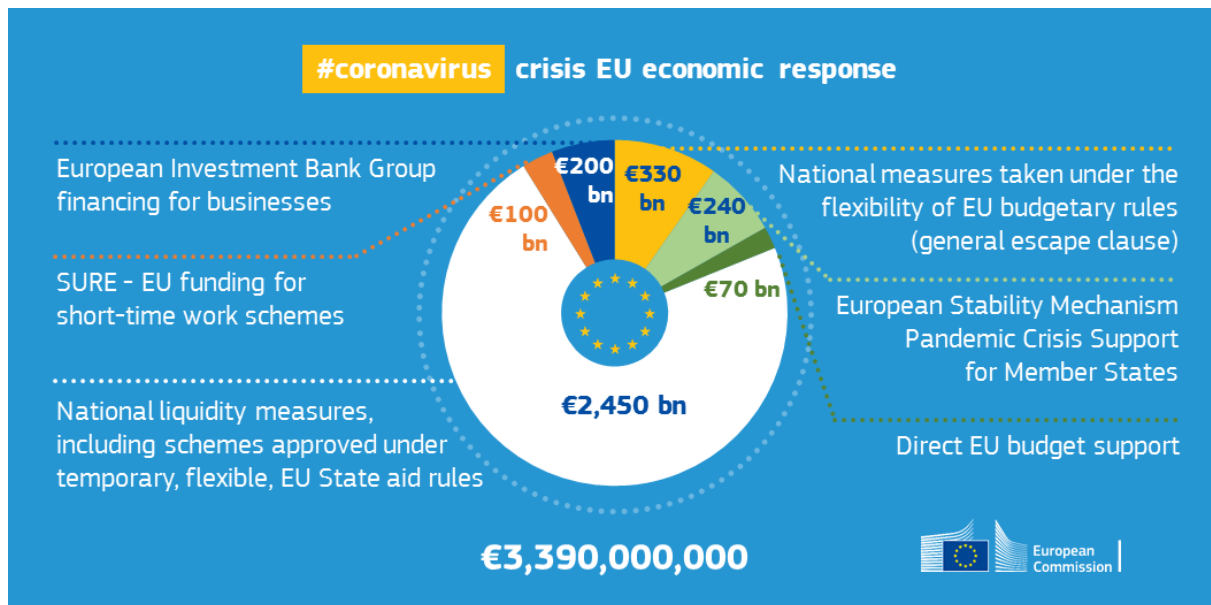
Resposta econòmica en xifres a la crisi del coronavirus:

La UE mobilitza tots els recursos disponibles per respondre de forma ràpida, enèrgica i coordinada a la pandèmia del coronavirus. L'import total mobilitzat es de 3.390 mil MEUR.

Primer paquet de mesures:

Totalitat dels fons disponibles:

Els esforços coordinats a nivell de la UE i dels estats membres estan mobilitzant en total el 3% del PIB de la UE en mesures pressupostàries i el 16% del PIB de la UE en liquiditat.